

Struinen door de Meeuwenduinen

Ga mee naar natuurreservaat de Meeuwenduinen en geniet van een wandeling door de stuifduinen, terwijl de meeuwen boven je hoofd scheren.

(Foto: M. Laterveer-de Beer)

Met de punt van haar wandelstok wijst Adrië van der Maas, vrijwilliger en natuurgids bij Staatsbosbeheer, voorzichtig naar een driekleurig miniatuurbloemetje op het zand. 'Een duinviooltje', weet ze. De deelnemers aan de excursie staan met stevige wandelschoenen om het kwetsbare plantje heen. Ze bekijken het aandachtig. Als ze verder lopen, zorgen dat ze het niet vertrapten.

Broedkolonies

De Meeuwenduinen liggen aan de westkust van Schouwen-Duiveland, de noordelijkste van de Zeeuwse eilanden. De naam dankt het gebied aan flinke broedkolonies van zilvermeeuwen en kleine mantelmeeuwen. De boswachterij ten zuiden ervan heeft een

oppervlakte van driehonderdvijftig hectare. 'Het is het grootste naaldboutbos van Zeeland', vertelt Adrië. In 1922 is hier begonnen met de aanplant van Corsicaanse en Oostenrijkse dennen, uitstekende groeiers op kalkrijke zandgrond. De bomen waren niet alleen bedoeld om zandverstuiving tegen te gaan, maar eveneens voor houtproductie en later ook voor recreatie. Tegenwoordig ontwikkelt zich hier een gemengd bos. Op plekken waar dennen worden gekapt, ontstaat ruimte voor een gevarieerde ondergroei aan planten. Een aanwinst voor de natuur. We komen bij een hek met de waarschuwing: 'Verboden toegang, natuurreservaat'. Dat geldt vandaag niet voor ons. Adrië haalt de ketting van het slot, waarna we naar binnen mogen. Een bijzonder gevoel, zo midden in het broedseizoen van de hoofdbewoners. 'Vroeger bezochten we ook de meeuwenkolonie', vertelt Adrië. 'Dat doen we nu niet meer. De vogels houden zich nu dicht tegen de kustlijn op en dat is te ver om naartoe te lopen.'

Wandelende duinen

We passeren het hek en zien het weidse landschap van de Meeuwenduinen voor ons. Op een plek met uitzicht over het golvende landschap staan we stil. 'Prachtig!' verzucht een van de deelnemers. 'On-Nederlands!' zegt een ander. De pure natuur schakelt elke gedachte aan menselijke beschaving voor eventjes uit. 'Kijk, daar heb je een nieuw stuifduin', wijst Adrië in de verte. Tussen het rode waas van schapenzuring steekt het blanke zand van een kaal duin de kop op. 'Je vindt hier alle stadia van duinvorming: van primaire duinen (het eerste begin van een duin door zandophoping, red.) met helmgras en duindoorn, tot secundaire duinen (voortbouwend op een bestaand duin, red.) met vlier, duinroos en braam. Dit duingebied is altijd in beweging, net als eeuwen geleden. De wind blaast zand van de ene naar de

andere plek. Onder het weggestoven zand van de wandelende duinen kun je allerlei oude bodemlagen vinden, zoals veen of resten van verteerde bomen.' Struinend gaan we door het natuurgebied. Maar dan wel heel voorzichtig en per vierkante centimeter. De gidsen wijzen ons op kleine plantjes, harige rupsen en het verschil tussen een konijnenkeutel en de uitwerpselen van een hert of ree.

(Foto: M. Laterveer-de Beer)

Appeltaart en mierenzuur

Met de wandeling lopen ook Marjan en Rianne uit Limburg mee. Ze zijn op vakantie in Zeeland. Vorig jaar waren ze eveneens van de partij, maar ze willen de Meeuwenduinen-excursie graag nog een keer meemaken. 'De natuur is hier zo veelzijdig', zegt Marjan. 'En het is heel leuk om met een natuurgids mee te gaan. Je hoort en ziet zoveel meer dan in je eentje.' Maar niet alleen oren en ogen komen bij de excursie aan bod, weet Marjan. 'Er groeit hier een plantje dat naar appeltaart ruikt', vertelt ze. Even later komt ze met iets in haar hand aanlopen. Er zit een fijngewreven

blaadje van de egelantier in, een wilde rozensoort. 'Moet je ruiken!' zegt ze enthousiast en houdt het blaadje bij een ander onder de neus. 'Écht appeltaart!' Ook bij een mierenhoop mogen we onze neus gebruiken. Nadat Adrie er zachtjes op heeft geklopt laat ze haar hand aan iemand ruiken. 'Azijn?' klinkt er verbaasd. De natuurgids knikt. 'De mieren spuiten mierenzuur om zich te verdedigen.' Zulke ontdekkingen in de natuur vergeet je nooit meer.

Tips van de boswachter

De excursie door de Meeuwenduinen duurt ongeveer twee uur en beslaat ruim vier kilometer. Doe goede wandelschoenen aan, want het terrein is soms erg zanderig. Er zijn ook andere excursies in het gebied, zoals het strandjutten en het Dierenvriendjespad en Kabouterpad voor kinderen. Meer informatie: VVV Zeeland en www.staatsbosbeheer.nl, zoek op Schouwen-Duiveland.

Leuke weetjes:

- Tijdens de excursie kom je vast wel damherten of reeën tegen.
- De hoogste zandverstuiving in de Meeuwenduinen is 45 meter.
- Het Zeeuwse woord voor een plek waar altijd zand verstuift, is 'zandketel'.
- De Meeuwenduinen vormden de broedplaats voor zo'n 3.500 kleine mantelmeeuwen en 900 zilvermeeuwen.

Gepubliceerd in: Naar Buiten (maart 2014) | Magazine van Staatsbosbeheer
© Manon Laterveer-de Beer